

L'ocasió perduda

Després de dos intents de celebrar el II Congrés d'Història del País Valencià, la iniciativa ha acabat totes dues vegades en no res. Els personalismes i els enfrontaments entre els departaments de la Facultat de Geografia i Història han clausurat un congrés que ni tan sols havia començat.

Alfred Mondria

Entre finals de l'any 88 i el començament de l'any 89 estava previst celebrar el II Congrés d'Història del País Valencià, a iniciativa de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de València. Les previsions, però, no han donat el resultat esperat, i la Junta de Govern d'aquesta facultat decidia el mes de juny passat, per majoria, no celebrar aquest II Congrés, malgrat les expectatives i les adhesions que havia suscitat, a més de comptar amb un quantios pressupost de 63 milions de pessetes.

Les diferents concepcions de com s'havia de celebrar el congrés —el seu caràcter reivindicatiu o la qualitat científica— i els enfrontaments entre els professors dels diferents departaments han estat les causes fonamentals perquè no es duga a terme aquest II Congrés d'Història, que reprenia el camí iniciat l'any 1971, quan va tenir lloc el I Congrés.

Amb el guiatge dels professors Emili

Giralt, Miquel Tarradell, Sebastià Garcia Martínez i Alfons Cucó, l'any 71 es va celebrar, en ple franquisme, el I Congrés d'Història del País Valencià. Un acte que va aplegar en quatre volums les nombroses ponències que s'hi van presentar. Si bé el nivell científic i acadèmic no va ser tan acceptable com ho hauria estat actualment, la importància de la seua celebració va ser decisiva: la reivindicació nacional del País Valencià i de la llibertat d'expressió, a més de fer conèixer a un públic més ampli la història d'aquest país, van ser els seus màxims èxits. A més, les condicions i la infraestructura eren més aviat adverses; entrebancs que no haurien estat superats, si no fóra per la bona voluntat amb què va ser acollida la idea.

El projecte de fer un II Congrés va nàixer el curs 82-83, amb el suport de Ramon Casabou, Sebastià Garcia i Màrius Garcia Bonafé. Problemes d'orientació del congrés —el seu caràcter obert i participatiu o bé tancat i més restringit— i la situació política d'aleshores, van fer avortar la iniciativa, que

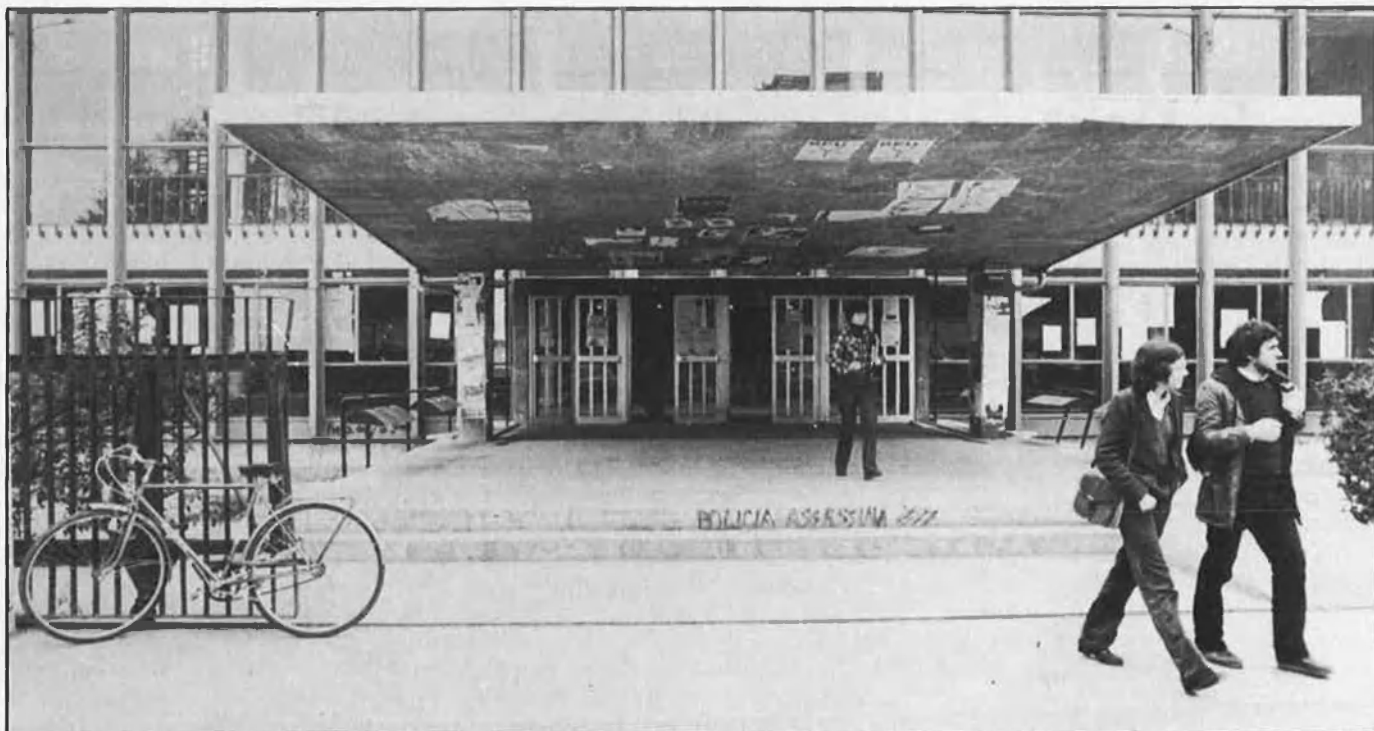

Jaume I.

es quedaria en l'aire fins a aquest nou intent.

Aquesta segona possibilitat arribà l'abril del 1987, quan la Junta de Facultat de Geografia i Història va decidir organitzar el II Congrés d'Història del País Valencià. En la primera comissió organitzadora van quedar encarregats de portar a terme el projecte Joan Brines, Carme Pérez Aparicio, Merxe Gallent, Pepa Cortés i Fernando Benito; a més, una comissió científica revisaria la qualitat dels treballs presentats.

Aquest primer secretariat va propo-

Facultat de Geografia i Història.

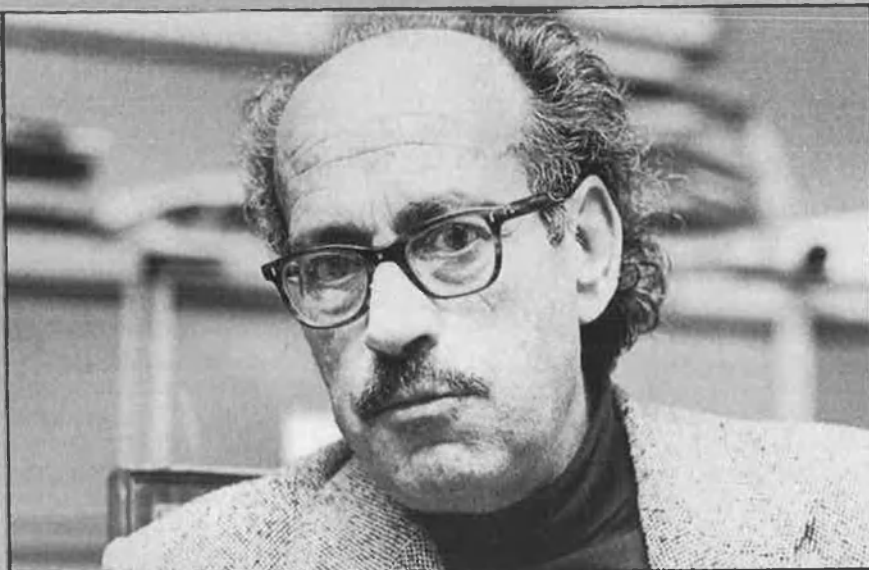
El Primer Congrés ha de tenir continuïtat

Miquel Tarradell

El Primer Congrés d'Història del País Valencià celebrat el 1971 fou un dels resultats, potser el més visible, de la gran transformació que s'havia produït a la Facultat d'Història o, més ben dit, a la Secció d'Història de la Facultat de Lletres, durant la dècada dels seixanta. En aquests anys, es produí un doble fenomen molt favorable en tots els sentits. Per una part, es trobaren, pels atzars de les oposicions a les diverses càtedres d'Història, un grup coherent de catedràtics que representaven unes innovacions tècniques en la manera d'interpretar el fenomen històric, d'acord amb les darreres tendències d'aquests anys, i, al mateix temps, amb una clara voluntat de servir el país.

Al costat d'aquests professors, sorgiren unes generacions d'estudiants molt conscienciats, tant des de l'angle del desig d'un perfeccionament de treball, de tècnica, etc., com també de consciència de país. Aquest doble fenomen, que fou realment com una espècie de miracle, encara no s'entén ben bé com va poder sorgir.

Heus aquí la idea del congrés, que no era més que una manifestació, entre altres, de tota aquesta situació. El congrés va representar un gran esforç d'organització que només fou possi-

ble per un entusiasme col·lectiu, per un desig de començar a posar uns fonaments sòlids no solament de cara als estudis històrics del futur, sinó també del futur en si, del futur del país. Els resultats foren francament bons. Es pot veure en els diversos volums de ponències i comunicacions que van ser publicats poc temps després. El congrés tenia un clar sentit de continuïtat. Observem que no es va titular Congrés d'Història del País Valencià sinó, significativament, Primer Congrés. És a dir, es calculava que en el futur aquesta experiència

calia i era convenient que es repetís.

Han passat els anys suficients perquè s'hagués fet una segona tanda d'aquests congressos. Jo no sé, no estic prou informat, perquè sembla que darrerament la idea ha estat abandonada. En tot cas, queda el primer. I el primer és un testimoni que és consultat constantment per la seva qualitat, per la varietat dels temes que s'hi van tractar, de les èpoques que es van estudiar. Jo faria vots perquè aquest primer no es quedés només en primer. Que hi hagués un segon i d'aquí a uns anys un tercer. Esperem-ho □

sar un pressupost de 63 milions de pesetes, i diverses seus a les ciutats d'Oriola, Alacant, Castelló i València. També s'havien previst nombroses exposicions i actes paral·lels, amb convidats d'honor, com el president del Tribunal Suprem, Tomàs i Valiente, els ministres Javier Solana i J. Antonio Maravall, i el president de la Generalitat Valenciana, Joan Lerma.

El pressupost, si bé al principi comptà amb diverses reticències per part de les autoritats, acabà acceptant-se en incorporar-se el congrés als actes de la celebració del 750 Aniversari.

Pel febrer de l'any 88, la Comissió Científica valorà de molt baixa la qualitat dels treballs presentats, i proposà ajornar el congrés fins al mes de desembre. Aquesta decisió provocà una dimissió en cadena dels antics membres organitzadors, fins a la constitució pel maig del segon secretariat, amb Marc

Baldó, Valentín Villaverde i Manuel Ardit com a membres organitzadors, que proposaren traslladar la data al 25 d'abril del 89, i València com a seu única. També es va passar una enquesta als departaments, i en veure el poc suport que tenia ja el congrés (tan sols Contemporània i Arqueologia), la Junta de facultat del juny passat decidia, amb una oposició mínima, no celebrar el II Congrés.

Segons Lluís Guia, professor del departament d'Història Moderna, «el Congrés no ha fracassat per qüestions polítiques, sinó per les baralles internes entre el professorat. Aquesta situació ha creat una falta d'entusiasme que ha predominat al llarg de l'organització».

De fet, entre els uns i els altres s'atribueixen el fracàs de l'organització. Tal com diu Manuel Ardit, «aquesta facultat és una guerra. La falta d'il·lusió i

de voluntat hi han predominat». D'altres problemes que han eixit a la llum pública, com el continuat canvi de data o els llocs on hauria de realitzar-se l'encontre, passen a ser secundaris. Segons ens comenta Marc Baldó, membre de la segona comissió organitzadora, «això ha estat sobretot una excusa formal per a manifestar les discrepàncies existents. Pense que les diferències han estat, sobretot, la concepció política o científica que hauria d'haver tingut el congrés. Ara bé, els personalismes han primat excessivament».

Per a Joan Brines, membre de la primera comissió organitzadora, i principal impulsor del II Congrés, en canvi, «la data, entre el 8 i el 14 d'octubre, estava pactada des del principi, i era fonamental dins les característiques del congrés. Sincerament, crec que el rector i el degà de la facultat han col·laborat al fracàs de l'organització». □